

Ledare

SAMUEL BYRSKOG

Så kan vi presentera de första numren av *Svensk Teologisk Kvartalskrift* för 2018. Därmed är vi i fas med utgivningen och hoppas att vi också framöver regelbundet ska kunna sända våra läsare nya nummer.

Föreliggande nummer innehåller artiklar om olika ämnen, från religions- och historieforskningens vetenskaplighet till kyrkans och samhällets användning av religion och religiösa teorier i lära och liv. Tre av föreläsningarna utgör bearbetade versioner av docentföreläsningar vid teologiska fakulteten i Lund. De övriga har teman som öppnar upp för jämförelse och fortsatt debatt.

Att bli docent är en prestation och de tre docentföreläsningarna reflekterar den bredd av vetenskaplig expertis som fakulteten i Lund hade glädjen att få premiera. Jan-Olof Aggedal, sedan 9 maj 2016 docent i praktisk teologi vid vår fakultet, höll en föreläsning baserad på hans mångåriga forskning och praktiska arbete med begravningar och diskuterar i artikeln samspelet mellan trostolkningar manifesterade i små personliga eller privata riter som människor genomför inom ramen för en större makrorit och dessa människors livstydningar. Magdalena Nordin, sedan 20 september 2017 docent i religionssociologi vid vår fakultet, betonar i sin artikel vikten av att studera hur människor får kunskap om religion i dagens samhälle och profilerar undervisningens och forskningens roll som kunskapsförmedlare. Jakob Wirén, sedan 31 augusti 2017 docent i systematisk teologi vid vår fakultet, tar också upp undervisningens roll men med fokus på hur de tidigare statskyrkorna i Norge och Sverige mött de utmaningar som den förändrade och konfessionsneutrala skolundervisningen i religion ställt dem inför. Tillsammans visar artiklarna på rikedomerna i den forskning som docenterna vid fakulteten i Lund utgör och på att religion fortfarande spelar en central roll på såväl

det privata som det mer övergripande och strukturella planet och är viktig i fullödiga analyser av människors och samhällets liv.

Holger Klintonbergs och Caroline Gustavssons artiklar behandlar olika teman men kan gärna jämföras i avseende på den ecklesiologi som på olika sätt och med olika tyngdpunkter skymtar fram. Klintonberg tar fasta på att den radikalreformatoriska forskningen, som ogärna skiljer mellan teologi och sociologi och ser kyrkan som en egen *polis*, har förutsättningar att revidera Ernst Troeltschs gamla kyrka-sekt-typologi och ge den tydligare politiska dimensioner. Caroline Gustavssons artikel pekar på nödvändigheten att precisera Svenska kyrkans tanke om delaktighet. I de två artiklarna finns intressanta jämförelsepunkter om vad kyrkan är och vill vara.

Som ett *inclusio* till föreliggande nummer finns två bidrag som diskuterar vetenskapligheten i våra religionsvetenskapliga discipliner. Lotta Knutsson Bråkenhielm diskuterar utifrån religionsfilosofiskt perspektiv kognitionsvetenskapens konsekvenser för en hållbar gudstro och argumenterar för att vissa trosföreställningar då blir problematiska medan tron på en så kallad ”obegränsad övernaturlig agens” – universella gudsföreställningar inte kopplade till en viss kultur – kan överleva kognitionsvetenskapens prövning. Mats Wahlberg ger en replik på Tobias Hägerlands och Cecilia Wasséns försvar för deras historievetenskapliga ansats i studiet av den historiske Jesus och ifrågasätter utifrån den systematiska teologins och filosofins vetenskapsteoretiska debatt den metodologiska naturalismens rimlighet som historievetenskapligt paradigm och pekar på att historievetenskapens objekt inte är det naturliga utan det förflutna, vilket öppnar upp för andra typer av förklaringar än de naturvetenskapliga. Detta *inclusio* tydliggör olika ståndpunkter och visar på behovet av att här och nu, när fakta och kunskap är kategorier som översvämmas av förenklingar och försök till manipulering, genomlysna våra discipliners vetenskapliga grundvalar. Att debatten nu är igång bådar gott. ▲